

ILKOLL INDAQS ILKOLL DIFFERENTI

Jekk hemm xi haġa sabiħa fin-natura hija d-diversità. U din mhux inqas n-umanità. Nimmaġinaw kieku konna lkoll l-istess il-ħajja kemm kienet tkun aktar monotona? Allura l-aktar punt fundamentali li nara jiena, aktar milli l-enfasi għandu jkun fuq min hu differenti huwa l-punt fundamentali li lkoll kemm aħna differenti minn xulxin. Jekk is-soċjeta ma tkunx aċċessibli għal kulhadd, mhijiex allura soċjeta' inklussiva. Fis-soċjeta' jkun hemm nuqqas. U tajjeb li ngħidu, li dan il-bżonn mhuwiex ta' xi persuna, mhuwiex ta' xi kategorija ta' nies imma huwa tagħna lkoll. Għaliex lanqas aħna ma nibqgħu l-istess. Dik it-tarġa li illum jiena nista' naqbiżha, għada pitgħada nista' ma nkunx nista'.

Is-soċjetà tal-lum qed tintebah ukoll li jekk tinvesti fin-nies, flok tiddiskrimina, jekk tinkludi flok teskludi, tkun qed tirbaħ. U għalhekk huwa kruċjali li sa miċ-ċokon mhux biss li jinholoq għarfien

dwar bżonnijiet edukattivi differenti imma ninvestu fit-tfal tagħna irrispettivament mill-bżonn speċjali tagħhom. Dawn il-kotba li qed nipprezentalkom illum jilhq u b'mod tajjeb dan l-għan.

Tfal b'dislessja ngħidu aħna, jsibu diffikulta' biex jaraw imma grazzi għal kotba bħal Fra Mudest u l-Figolla tal-Pirjol u Fra Mudest u ċ-Ċagħaq u Rigal lil Samantha dawn l-isfidi jbdew jiġu indirizzati. Il-karta ngħidu aħna tkun ta' kulur isfar kif ukoll saret attenzjoni għat-tipa illi tintuza. Hawn qed nagħti biss ftit eżempji. Nixtieq pero' nieħu spunt biex nagħmel appell:

a) Riżorsi (fosthom kotba kif inhu f'dan il-każ) inklussivi jfisser li tajbin għal persuni kollha u mhux għal kategorija partikolari ta' persuni. Dawn kotba tajbin għal kulhadd.

b) Aktar ma naħsbu b'mod inklussiv aktar it-triq nagħmluha faċli anke għal dawk kollha li jingħaqdu f'dan l-ispirtu u joħolqu

riżorsi simili.

Dawn il-kotba huwa pubblikazzjoni Merlin.

Hija jiġri wara d-dinosawri

Ta' Giacomo Mazzariol bi traduzzjoni ta' Ludvic Azzopardi Ferrando

Fost l-esperjenzi sbieħ li kelli u li nrrakonta b'ċerta emozzjoni kienu meta kelli x-xorta li persuni b'diżabilita' jassistuni f'xi haġa. Jeżistu forom differenti ta' arti wkoll mit-teatru sal-kċina (għax it-tisjir jista' jkun forma ta' arti wkoll) fejn nies għomja ngħidu aħna jkunu qed jaqduk u allura inti tkun qed tifhem id-diżabilita' b'mod li inti f'dak il-ħin ikollok dik in-nuqqas ta' "abbilta'" biex tissokta b'dak li tkun qed tagħmel. Waqt li fil-każ tiegħi dawn kienu għażliet, mhux dejjem ikun il-każ għaliex is-sitwazzjonijiet tal-ħajja tagħna ibiddluna. Lil hinn mir-retorika u distakk mir-realta', il-ġenituri li jintebhu li t-tarbija tagħhom hija down

syndrome kif inhu fil-każ ta' dan il-ktieb, ser jinħasdu, ser jaraw kif iridu jhejju ruħhom, u kif it-tarbija ser tiddel il-pjani tal-ħajja tagħhom. Ngħiduha kif inhi kull tarbija gġib magħha kemm ferħ u dak il-ferħ jiżboq kull diffikulta', imma wkoll numru ta' sfidi. U li laqatni f'dan il-ktieb huwa li jitlaq mill-għarfien imma ma jehilx hemm. Ibbażat fuq il-prinċipju bażiku tal-inklussivita' fid-diversita' imma ma waqafx hemm. Kif it-tfal ser ihejju ruħhom għal dan huħom?

Dan il-ktieb huwa mibni fuq mumentu li jgħibulek tbi-sima u għaldaqstant jagħti pjaċir lit-tfal li qed jaqrawh. In-narratur ta' din l-istorja huwa Giacomo, imma l-karattru prinċipali huwa Giovanni, tifel simpatiku ħafna.

Min hu dan Giovanni. Nislet mill-introduzzjoni biex nagħti togħma ta' dan il-qari:

Giovanni li jmur jieħu gelat

"Cone jew tazza?"

"Cone!"

"Imma int il-cone ma tiklux."

"Allura? Lanqas it-tazza ma niekol" (p.7)

L-istorja tibda mill-eċitament meta kien ser jitwield ... propju mill-ġirja li ħa l-papa' forsi ftit aktar milli jmissu biex iwassal fil-ħin. Għandna tliet aħwa żgħar u issa jiskopru li ser ikollhom huħom. U jiddiskutu x'ser isemmuh. Imbagħad il-ġenituri jgħidulhom li mhux biss ser ikollhom huħom tifel imma ser ikun speċjali. U l-immaginazzjoni tat-tfal bi "speċjali" jifhmu li ser ikollu poteri kbar, u ser ikun supereroj. Jiddeċiedu li ser ikun jismu Giovanni. Biż-żmien jitgħallmu l-kelma Down.

Imma kif tgħaddi l-ado-loxxenza tintebah li li l-mod kif immaginajt lil ħuk fil-bidu nett ma kienx għalkollox żbaljat. Dan Giovanni b'dik it-tbi-sima kif tista' ma tħobbux. Lil ħutu l-bniet imur fil-ġnien u jgħibulhom

il-fjuri, anke nixfin meta ma jsibx. U tasal għall-konkluzjoni li forsi iva, ħuk tassew huwa supereroj. Hu x'inhu, tirrealizza li hu l-akbar ħabib tiegħek. U xi ngħidu għall-praspar! Jiżfen fil-pjazza, darba ħa kappell mingħand raġel u jitlaq jiġri, imur iċ-ċinema ma' ħabiba u meta jmur lura d-dar jgħidlihom li kien mizzewweg! Imma fuq koll-lox iħobb wisq id-dinosawri kif ukoll il-kulur aħmar. U jiżfen fil-pjazza!

Li hemm sabiħ f'dan il-ktieb huwa li jirrakonta l-esperjenza tat-tfal, kif jgħixuha t-tfal. Imwassla bl-istess lingwaġġ. Aspett ieħor huwa li jitlaq mill-esperjenza u allura jitbiegħed mir-retorika. Din hija storja vera, li tissorprendik, tqabbdek għafsa ta' qalb, iddaħħqek u gġieghlek tirrifletti.

Rigal għal Samantha ta' Carmel G. Cauchi (Stqarrija għall-istampa)

Is-sena l-oħra l-kotba Fra Mudest u l-Figolla tal-Pirjol u Fra Mudest u ċ-Ċagħaq imlew vojt fis-suq tal-kotba għat-tfal: stejjer maħbuba interpretati b'lingwaġġ iżjed sempliċi u bi prezentazzjoni viżiva li tgħin lil dawk it-tfal li forsi jbatu xi ftit biex jaqraw bil-Malti. U fil-fatt iż-żewġ kotba kienu suċċess enormi tant li wasslu għal talba biex ikun hemm kotba simili b'livell ta' qari ftit ogħla. U għalhekk il-Merlin Publishers għadhom kif ħarġu ktieb ieħor f'din is-sensjela ta' kotba b'għajnuniet għall-qari: Rigal għal Samantha. Din id-darba storja fantastika mill-pinna ta' Carmel G. Cauchi.

Samantha u l-kuġini, u l-familja tagħhom, iltaqgħu għal ħarġa Kennedy Grove. Waqt li kienu qed jilagħbu Noli, meta mess lil Samantha ssib lill-oħrajn, ma setgħet issib lil hadd minnhom. Fejn kienu marru u x'kienu qed jagħmlu? Meta mbagħad ġew lura sabuha titkellem ma' tifel liebes ilbies stramb. Min